

Posudek oponenta bakalářské práce

Jméno studenta: Iva Procházková

Název práce: Sartrovo pojetí existencialismu jako humanismu

Jméno vedoucího práce: prof. PhDr. Petr Horák, CSc.

Jméno oponenta: Mgr. Filip Grygar, Ph.D.

I. Formální kritéria	ano	zčásti	ne
1. Naplnění celkového záměru: - práce odpovídá svému zadání a obsahu - vymezení tématu je přiměřené a není příliš široké		X	
2. Metodické a systematické zvládnutí práce - text je strukturně a logicky uspořádán - práce je adekvátně zpracována	X	X	
3. Úvod a závěr - úvod řádně seznamuje s cílem a postupem práce, s dosavadním badáním na dané téma a stěžejní literaturou - závěr náležitě shrnuje a hodnotí celou problematiku, formuluje přínos k řešení problému a vlastní stanoviska	X	X	
4. Autor náležitě vypracoval všechny formální požadavky kladené na bakalářskou práci - zadání, prohlášení, obsah, úvod, pojednání, závěr, resumé v češtině a cizím jazyce - odpovídající počet stran	X		

Slovní ohodnocení

K samotému tématu práce se autorka dostává de facto až na několika posledních stránkách (3. kapitola, cca 3 strany).

Jeden z problémů nedostatečného naplnění celkového záměru začíná už tím, že si autorka bakalářské práce v úvodu předsevzala, že je nepostradatelné se nejprve zabývat samotnými dějinami existencialismu a jeho předchůdci (1. kapitola, 5 stran). Tato část je pochopitelně z filosofického hlediska povrchní a bylo možné ji radikálně

zkrátit, neboť potenciální čtenáři nejsou čtenáři například sobotní přílohy *Lidových novin*, kde je nutné jednoduše zdůraznit mimo jiné plno kulturně-historických kontextů, nýbrž čtenář z oboru (nejčastěji jen školitel a oponent).

V další části práce se autorka dostává k Sartrově filosofii existencialismu (2. kapitola, cca 11 stran) a nadto k jejím kritikám ze strany marxistů a katolíků (cca 6 stran). V této části se autorka snaží nejprve vysvětlit řadu stěžejních pojmů, které Sartre v mnohém – a rovněž po svém – přebírá po Husserlovi, Heideggerovi a dalších myslitelích.

Problém je však v tom, že na několika stránkách 1.) nelze všechny pojmy dostatečně vysvětlit a 2.) ještě rozlišit to, co je u Sartra například a) nepochopená, b) čistě jen přejatá a c) s vlastním přínosem překročena Husserlova a Heideggerova fenomenologie. Tak náročný úkol samozřejmě nelze požadovat po pisateli bakalářské práce. Autorka se sice snažila vstřebat *všechny* zásadní pojmy (bytí, existence, cogito, vědomí, intencionalita, Dasein, vrženost, nicota, úzkost atd.), ale nedochází k jejich hlubšímu nebo přesnému vysvětlení. K samotnému porozumění tolika pojmů autorce nepomohla ani sekundární literatura, která nebyla nijak úzce vybrána, třebaže například Petříčkův *Úvod do současné filosofie* je výtečným úvodem. Výsledkem této kapitoly je – oproti první, esejisticky pojaté části – kapitola vyskládaná hlavně z krátkých konstatovaných nebo „slovníkových“ tezí. Jakmile však autorka interpretuje původní Sartrovy texty (české překlady), situace je mnohem příznivější.

Za zmínku stojí i to, že součástí kapitoly jsou vybrané kritiky Sartrova existencialismu, ale zprostředkovaně prostřednictvím Sartrových odpovědí nebo V. Černého, což není kvůli hodnotící vyváženosti příliš šťastné řešení.

II. Obsahová kritéria

	ano	zčásti	ne
1. Práce prokazuje porozumění autora v dané problematice.		X	
2. Myšlenková soudržnost a souvislost textu: - je vyhovující - srozumitelnost argumentace a podloženost argumentů či myšlenek je adekvátní	X	X	
3. Práce se opírá o relevantní prameny a literaturu.		X	
4. Práce s literaturou: - v práci je zřetelně předvedeno, že student pracoval s odbornou literaturou a s myšlenkami jednotlivých autorů - autory uváděl (nejen odkazem na poznámku), srovnával, parafrázoval a citoval - zřetelně rozlišoval své myšlenky od myšlenek jednotlivých autorů	X	X	
5. Bakalářská práce je filosofickým textem: - autor prokázal fundovanou a analytickou práci s pojmy a		X	X

1. Práce prokazuje porozumění autora v dané problematice.		X	
myšlenkami - autorova práce nespočívala jen v převyprávění daného téma nebo pouhém poskládání hesel, parafrází či myšlenek - práce nebyla zatížena nepřiměřenou mírou historických, životopisných nebo jiných nefilosofických údajů			

Slovní ohodnocení

- Je velká škoda, že autorka, která chodila na Husserlova a Heideggerovu fenomenologii, solidně nevysvětlí například Husserlova intencionalitu nebo Heideggerův pojem Dasein, a přepisuje jejich zavádějící výklady odjinud.
- Mnoho nevyjasněných pojmů.
- Plno přebytných kulturně-historických údajů: typu *Kierkegard byl dánský filosof a teolog první poloviny 19. století*; výčty různých literátů a filosofů, kteří přímo nebo nepřímo ovlivnili existencialismus; popis vývoje humanismu atd.
- Práce s literaturou často jen v poznámkách, nikoli v textu.
- Text je mnohdy poskládán z pouhých hesel a kratounekých kapitol a podkapitol bez argumentační propracovanosti.
- Nesjednocený systém psaní jmen a příjmení.
- Zbytečné pokusy o esejistické výrazivo typu *proces, který zrál v podzemí moderní duše* atd.
- S. 27 až 30: text je prostý práce s literaturou (tamtéž, tamtéž, tamtéž atd.)

III. Jazyková a grafická kritéria

	ano	zčásti	ne
1. Práce je bez gramatických a stylistických chyb nebo jiných nedostatků (překlepy, nedokončené věty atd.)		X	
2. Práce je psána kultivovaným a odborným jazykem		X	
3. Terminologické zpracování textu - fundované porozumění terminologie v oboru a daném tématu - vhodné používání terminologie a vysvětlování pojmů		X	
4. Odkazy, citace a poznámkový aparát - vyhovující práce s odkazy - dodržení a jednotnost citačních norem - náležitý poznámkový aparát	X	X	
5. Citování - míra citování je vyvážená - vhodná volba a výstižnost citací	X	X	
6. Grafická kritéria - grafická úprava (písmo, obsah, názvy kapitol, odstavce, řádkování atd.) je vyhovující	X		

Slovní ohodnocení

- Viz také hodnocení výše.
- Bakalářská práce by potřebovala češtinářskou korekturu.
- Občas nesprávné psaní citací. Na začátku citace po dvojtečce a uvozovkách následuje velké písmeno, jindy malé; číslo poznámek často následuje po uvozovkách s mezerami apod.

IV. Použitá literatura

	ano	zčásti	ne
1. kritický a vhodný výběr prvotní literatury a pramenů	X	X	
2. kritický a vhodný výběr druhotné literatury		X	
3. práce s cizojazyčnou literaturou			X

Slovní ohodnocení

Autorka v sekundární literatuře nemá úzce vymezené články (natož cizojazyčné) k tématu. Pokud by je měla, pak by další literatura typu Treterův přehledový *Nástin dějin evropského myšlení*, Horynův nebo Durozoi-Rousseauův slovník vůbec nevalily. Kromě jiného tyto tituly nelze považovat za dostatečnou sekundární literaturu, a přitom k Sartově filosofii existuje mnoho dostupných publikací. Např. sborníky *The Cambridge Companion to Sartre*, *Sartre Today – A Centenary Celebration*, *Reading Sartre – On Phenomenology and Existentialism*, nebo monografie Ch. Daigle: *Jean-Paul Sartre*, M. Natanson: *A Critique of Jean-Paul Sartre's Ontology* atd.

Další doporučení:

Autorce doporučuji, aby se v dalším textu snažila téma co nejvíce zúžit a k danému problému si najít články, jež se zabývají pouze vybraným problémem.

Celkové hodnocení:

Práci doporučuji k obhajobě: ano

Návrh hodnocení: dobře

Náměty k rozpravě:

- Autorka velice často používá například pojem bytí, existence a vědomí. Mohla by krátce naznačit, co těmito pojmy v práci míní a co mají mezi sebou společného nebo rozdílného? Pokud použije svoji větu, že „*bytí je pro Marcela cosi jako smysluplnost*“ nebo Sartrovo tvrzení, že „*bytí je. Bytí je v sobě. Bytí v sobě je tím, čím je*“ anebo že „*bytí pro sebe je bytím lidským*“, mohla by tato tvrzení komisi vysvětlit?
- Co znamená, že existence člověka je čirou svobodou?
- „*M. Petříček proto píše, že vědomí, bytí pro sebe je nicotou.*“ Také prosím vysvětlit.

V Pardubicích dne 26. 7. 2016

oponent Mgr. Filip Grygar, Ph.D.